

1. Referentie

Referentie	Van Petegem, K., Aelterman, A., Van Keer, H. & Rosseel, Y. (2008). The influence of student characteristics and interpersonal teacher behaviour in the classroom on student's wellbeing. <i>Social Indicators Research</i> , 85, 279-291.
Taal	Engels
ISBN - ISSN	/
Publicatievorm	Artikel

2. Abstract

Het welbevinden van studenten kan beschouwd worden als een belangrijke output indicator van kwaliteit van onderwijs. Een positieve sfeer in de klas kan bijdragen tot een hogere mate van welbevinden. De interpersoonlijke relatie tussen leerkrachten en studenten zijn een belangrijk aspect van het klasklimaat. Deze studie onderzoekt hoe het welbevinden van studenten voorspeld wordt door studentenkenmerken, interpersoonlijk gedrag van de leerkracht en prestaties. 594 studenten uit 55 klassen in 13 scholen van technisch en beroepssecundair onderwijs waren betrokken bij deze studie. De resultaten wijzen uit dat studenten die naar school gaan omdat ze zeer gemotiveerd zijn om bij te leren een hogere mate van welbevinden rapporteren dan degene die naar school gaan uit plichtsgevoel. Verder blijkt dat de perceptie van de student over het interpersoonlijk gedrag van de leerkracht ook het welbevinden van studenten voorspelt. Een concreet geval, wanneer studenten hun taalleerkracht als tolerant en toch streng gedisciplineerd zagen, werd een positieve relatie gevonden met het welbevinden van studenten. Studenten voelden zich ook beter wanneer hun wiskundeleraar minder autoritair was, maar de coöperatieve component bleef belangrijk.

3. Trefwoorden

Thema('s)	Onderwijs
Trefwoord(en)	Secundair onderwijs, schoolwelbevinden

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	/
Onderzoeker(s)	Karen Van Petegem, Antonia Aelterman & Hilde Van Keer Educational Sciences Ghent University H. Dunantlaan 2 Gent 9000 E-mail: Karen.VanPetegem@ugent.be Yves Rosseel Data-Analysis Ghent University H. Dunantlaan 2 Gent 9000

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	(1) Welke studentenkenmerken beïnvloeden het welbevinden van studenten? (2) Welke aspecten van de motivatie van studenten om naar school te gaan, zijn van belang voor het welbevinden van studenten? (3) Is er een relatie tussen de academische prestaties en het welbevinden van studenten? (4) Welke types van interpersoonlijk leerkrachtengedrag bevorderen het welbevinden van studenten?
Hypothesen	(1) Vrouwelijke studenten voelen zich dikwijls beter op school. Op 14-jarige of 15-jarige leeftijd hebben leerlingen in het technisch en beroepsonderwijs de laagste score voor schoolwelbevinden. Er zijn geen verschillen in welbevinden tussen autochtone en allochtone leerlingen. (2) School wordt door leerlingen niet alleen als een leeromgeving beschouwd, maar ook als leefomgeving. (3) De academische prestaties en het welbevinden van studenten zijn positief gerelateerd. (4) Wanneer studenten het interpersoonlijk gedrag van hun leerkrachten als dominant-coöperatief waarnemen, zal het welbevinden van studenten toenemen.

6. Methode

Onderzoeksmethode	Kwantitatief onderzoek met schriftelijke enquête.
Onderzochte groep	Tijdens het schooljaar 2003-2004 vulden 594 studenten uit 55 technische en beroepsklassen in 13 verschillende scholen in Vlaanderen de vragenlijst in. De gemiddelde leeftijd van de leerlingen was 14,35 en er waren 378 (63,6%) jongens en 216 (36,4%) meisjes.
Bereik	Regionaal (Vlaanderen)

7. Resultaten

Studentenkenmerken en academische prestaties	Studentenkenmerken, de motivatie van studenten om naar school te gaan, academische prestaties en de perceptie van de student van het interpersoonlijk gedrag van zijn leerkracht worden in deze studie beschouwd als mogelijke voorspellers voor welbevinden. Aanvankelijk bleken de onderwijsrichting en de leeftijd van de student een belangrijke invloed uit te oefenen op het welbevinden van studenten, maar wanneer de prestaties van de student en zijn perceptie op het interpersoonlijk gedrag van zijn leraar in rekening worden gebracht, verdwijnt deze invloed. Dit betekent dat de prestaties en de perceptie van de student een sterkere invloed hebben op het welbevinden van studenten.
Motivatie om naar school te gaan	De onderzoeksresultaten leiden tot de conclusie dat de motivatie van studenten om te leren de mate van hun welbevinden beïnvloedt. Studenten die een verlangen om te leren rapporteren, scoren hoger op welbevinden. De motivatie om te leren blijkt van groot belang te zijn en het zijn dus niet enkel mensen met hoge resultaten die hoog scoren op welbevinden. Overeenkomstig deze bevinding, hebben studenten die naar school gaan omdat ze de inhoud van de lessen interessant vinden ook hoge scores voor welbevinden. Studenten die een weloverwogen keuze van lessenspakket hebben gemaakt, dragen zelf bij aan hun positieve leerervaring. Studenten bij wie de motivatie voortvloeit uit de leerplicht hebben lagere scores voor welbevinden.
Interpersoonlijk gedrag van leerkrachten	Taallearkrachten die als dominant-coöperatief door leerlingen worden gezien blijken een positieve invloed te hebben op het welbevinden van studenten. Wiskundelearkrachten echter hebben een positieve invloed op het welbevinden van studenten als ze gezien worden als onderdanig-coöperatief. Wanneer de wiskundeleerkracht een meer leidende rol aanneemt en minder tolerant en behulpzaam wordt, wordt het schoolwelbevinden van de student lager. Deze bevindingen zouden leerkrachten moeten aanmoedigen om zich bewust te zijn van de percepties van hun gedrag door studenten en hoe zij het

Lesinhoud	welbevinden van studenten beïnvloeden. Leerkrachten zouden hierover geïnformeerd moeten worden want hun zelfperceptie is vaak veel mooier dan de realiteit die door de leerlingen ervaren wordt. Vervolgens kwam ook naar boven dat samenwerking de meest gewenste karakteristiek in de leraar-leerling relatie is. We kunnen besluiten dat alle studenten zich goed voelen in het bijzijn van een begripvolle en tolerante leraar die er is wanneer er hulp moet aangeboden worden. Het welbevinden van studenten is niet alleen afhankelijk van het interpersoonlijk gedrag van leerkrachten: de lesinhoud is ook heel belangrijk. Taalleerkrachten die dominant-coöperatief zijn, zijn meer effectief in het bevorderen van het welbevinden van studenten. Wiskundeleerkrachten die effectief zijn in het bevorderen van het welbevinden van studenten, hebben een onderdanig-coöperatief gedragstype. De attitude van studenten t.o.v. deze twee onderwerpen kan een verklaring zijn voor dit verschil. Wat het belangrijkste blijkt te zijn, is dat coöperatie het gemeenschappelijk gewenste kenmerk is. Alle studenten, onafhankelijk van de lesinhoud, voelen zich goed in de aanwezigheid van een begripvolle, tolerante leerkracht die er is als er hulp nodig is.
-----------	--

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

Van Petegem, K., Aelterman, A., Rosseel, Y. & Creemers, B. (2007). Student perception as a moderator for student wellbeing. *Social Indicators Research*, 83, 447-463.